

Tüzel kişiliğin kendi ürettiği zirai ürünleri ticaret borsasına tescilinde vergilendirmesi hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GELİR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	B.07.4.DEF.0.05.10.00-2010/GA-15
Tarih	12.11.2010

T.C.

AMASYA VALİLİĞİ

Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : B.07.4.DEF.0.05.10.00-2010/GA-15 12/11/2010

Konu : Zirai Kazanç

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve eklerinde, ... Müdürlüğünün ... vergi kimlik numaralı (106105 meslek kodu ile) Pirinç Fabrikası İşletmesi faaliyetinizden dolayı (Bilanço usulünde defter tutan) gerçek usulde gelir vergisi mükellefi olduğunuzu, 2008 yılında kendinize ait 20 dönüm, 2009 yılında ise 1000 dönümünün kendinize, 500 dönümünün ise köy muhtarlığına ait olan araziyi kiralayarak çeltik ektiğinizi belirterek,

-Çeltik ekiminizden dolayı zirai kazanç mükellefi olup olmayacağınızı, zirai kazançtan mükellef olduğunuz takdirde bu işlerinizle ilgili neleri gider olarak hasılatınızdan indirebileceğinizi,

-Zirai kazanç mükellefi olmanız durumunda, zirai işletmenizde kullandığınız ilaç, gübre gibi giderlerinizi işletmenizde ticari ve zirai kazancınızdan, katma değer vergisi ve gelir vergisi yönünden indirim konusu

yapıp yapamayacağınızı,

-Zirai faaliyetiniz sonucu elde ettiğiniz mahsulleri kendi işletmenize sattığınızda üretici olarak kendi adınıza pirinç fabrikası işletmenizden müstahsil makbuzu düzenleyip düzenlemeyeceğiniz hususları hakkında Başkanlığımız görüşü talep edilmektedir.

GELİR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 52 nci maddesine göre, zirai faaliyet; arazide, deniz, göl ve nehirlerde, ekim, dikim, bakım, üretme, yetiştirme ve ıslah yollarıyla veyahut doğrudan doğruya tabiattan istifade etmek suretiyle nebat, orman, hayvan, balık ve bunların mahsullerinin istihsalini, avlanmasını, avcılar ve yetiştiricileri tarafından muhafazasını, taşınmasını, satılmasını veya bu mahsullerden sair bir şekilde faydalanılmasını ifade eder. Satışların dükkan ve mağaza açılarak yapılması halinde, mahsullerin dükkan ve mağazaya gelinceye kadar geçirdikleri safhalar zirai faaliyet sahasında kalır. Çiftçiler tarafından doğrudan doğruya zirai faaliyetleri ile ilgili alım satım işlerinin tedviri için açılan yazıhaneler, faaliyetleri bu mevzua münhasır kalmak şartıyla dükkan ve mağaza sayılmaz.

Yine 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 53 üncü maddesinde; "Çiftçilerin elde ettikleri zirai kazançlar, bu kanunun 94 üncü maddesine göre hâsılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirilir. 54 üncü maddede yazılı işletme büyüklüğü ölçülerini aşan çiftçiler ile bir biçerdövere veya bu mahiyette bir motorlu araca veya on yaşına kadar ikiden fazla traktöre sahip olan çiftçilerin kazançları gerçek usulde (zirai işletme hesabı veya diledikleri takdirde bilanço esasına göre) tespit olunarak vergilendirilir." hükmü yer almaktadır.

Diğer taraftan Gelir Vergisi Kanununun 53 üncü maddesinin beşinci fıkrası uyarınca, kazançları gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçiler, yazılı olarak vergi dairesinden istemde bulunmaları halinde izleyen vergilendirme dönemi başından, işe yeni başlayanlar, işe başlama tarihinden itibaren gerçek usule geçebilirler. 54 üncü maddede yazılı ölçüleri aşanlar müteakip vergilendirme dönemi başından itibaren gerçek usulde; gerçek usule tabi olanlardan bu ölçülerin altında kalanlar müteakip vergilendirme dönemi başından itibaren hasılatları üzerinden tevkifat yapılmak suretiyle vergilendirilirler.

Yukarıda yer alan hüküm ve açıklamalara göre, çeltik ekimi faaliyetiniz zirai faaliyet kapsamında olup, çeltiğin pirinç fabrikasına gelinceye kadar geçirdiği safhalar zirai faaliyet olarak değerlendirilir. Çeltiğin pirinç fabrikasına geldikten sonraki aşamalarınsa ticari faaliyet kapsamında olduğu tabiidir. 2009 takvim yılında çeltik ekiminiz 300 dönümü aşmış olduğundan (GVK: 54/5. mad.) dolayı bu kapsamdaki zirai kazancınızın müteakip vergilendirme dönemi başından yani 01.01.2010 tarihten itibaren gerçek usulde vergilendirilmesi gerekmektedir.

Öte yandan çeltik ekimi faaliyetinizle ilgili giderlerinizi aynı Kanunun 57 nci maddesindeki açıklamalara uygun olarak indirim konusu yapmanız ve yine aynı Kanunun 55, 56 ve 59 uncu maddelerindeki açıklamalar çerçevesinde zirai kazancınızı tespit etmeniz mümkün olup; ancak zirai faaliyet konusu giderlerinizi ticari kazançlarınızdan indirim konusu yapmanız mümkün bulunmamaktadır.

KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

Katma Değer Vergisi (KDV) Kanununun;

-1/1 inci maddesinde, Türkiye'de yapılan ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde yapılan teslim ve hizmetlerin katma değer vergisine tabi olduğu, aynı maddenin ikinci fıkrasında, ticari, sınai, zirai ve serbest meslek faaliyetinin devamlılığı, kapsamı ve niteliğinin ise Gelir Vergisi Kanunu hükümlerine göre, Gelir Vergisi Kanununda açıklık bulunmadığı hallerde, Türk Ticaret Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümlerine göre tayin ve tespit edileceği,

-17/4-b maddesinde, Gelir Vergisi Kanununa göre gerçek usulde vergiye tabi olmayan çiftçilerin yapacakları teslim ve hizmetlerin katma değer vergisinden istisna olduğu,

-29/1 inci maddesinde, mükelleflerin, vergiye tabi işlemler üzerinden hesapladıkları katma değer vergisinden, bu kanunda aksine hükümlenmedikçe, faaliyetlerine ilişkin olarak, kendilerine yapılan teslim ve hizmetler dolayısıyla hesaplanarak düzenlenen fatura ve benzeri vesikalarda gösterilen katma değer vergisini indirebilecekleri,

hükme bağlanmıştır.

Yukarıda yer alan hükümler çerçevesinde, işletme büyüklüğü ölçüsünü aştığınız için zirai kazancınız gerçek usulde vergilendirileceğinden, zirai faaliyetleriniz kapsamında gerçekleştireceğiniz işlemler KDV ye tabi tutulacak olup, bu işlemler nedeniyle yüklendiğiniz KDV' yi de vergiye tabi işlemleriniz üzerinden hesapladığınız KDV' den indirebileceğiniz tabiidir.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun 229 uncu maddesinde; fatura, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olarak tanımlandıktan sonra, aynı Kanunun 232 nci maddesinde; birinci ve ikinci sınıf tüccarlar, kazancı basit usulde tespit edilenlerle defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçiler:

1.Birinci ve ikinci sınıf tüccarlara;

- 2.Serbest meslek erbabına;
- 3.Kazançları basit usulde tespit olunan tüccarlara;
- 4.Defter tutmak mecburiyetinde olan çiftçilere;
- 5.Vergiden muaf esnafa;

Sattıkları emtia veya yaptıkları işler için fatura vermek ve bunlarda fatura istemek ve almak mecburiyetindedirler.

...

hükmü yer almaktadır.

Buna göre, zirai faaliyetiniz sonucu elde ettiğiniz mahsulleri kendi işletmenize sattığınızda zirai kazancınızdan ötürü gerçek usulde vergilendirilen çiftçi olarak, pirinç fabrikası işletmenize fatura düzenlemeniz gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Defterdar V.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(***) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026